

27. november 2023

Suurkoja otsus 21881/20 - ohvri staatus ja siseriiklike õiguskaitsevahendite ammendamine

Communauté genevoise d'action syndicale (CGAS) vs. Šveits

Artiklid 34 ja 35

Asjaolud

Kaebaja on ühendus, mille põhikirjaline eesmärk on kaitsta töötavate ja mittetöötavate inimeste ning oma liikmesorganisatsioonide huve eelkõige ametiühingu- ja demokraatlike vabaduste vallas. Tuginedes konventsiooni artiklile 11, kaebas ta, et talt võeti föderaal määruse kohaldamise ajal valitsuse poolt COVID-19 vastu võitlemiseks võetud meetmete tõttu õigus korraldada avalikke kogunemisi ja neil osaleda (17.03-30.05.2020). Kaebaja oli esitanud loa taotluse 1. maiks 2020 kavandatud avaliku ürituse läbiviimiseks, kuid pärast teavitamist telefoni teel pädeva asutuse poolt, et loa andmisest keeldutakse, hoidus ta selle korraldamisest.

Asi suunati valitsuse taotlusel suurkojale.

EIK seisukohad

Artikkel 11

(1) Kohtuasja ulatus

Suurkoja läbivaatamine piirdus kaebaja ühingu kaebusega tema rahumeelse kogunemise õiguse rikkumise kohta. Esitatud kaebuses viidatud rikkumine ametiühinguvabaduse õiguse seisukohast, mis tõstatati esimest korda suurkojas, kujutas endast uut kaebust selle sätte erinõuete kohta ja jääb seega kohtuasja kohaldamisalast välja, sest see on vastuvõetamatu artikli 35 lõike 1 kohasel ajal kehtinud kuue kuu reegli järgimata jätmise tõttu.

(2) Valitsuse esialgne vastulause

(a) Ohvri staatus

Tekkis küsimus, kas kaebaja "ohver" artikli 34 tähenduses.

Vastavalt EIK-i praktikale võis kaebaja väita, et piirang rikkus talle konventsioonist tulenevaid õigusi isegi siis, kui rakendusmeetet ei rakendatud. Vaidlustatud õigusaktide alusel oleks kogunemiskeelu eiramise eest saanud vastutada ainult ühingu üksikliikmed või selle esindajad. Kriminaalkorras neid ei oleks saanud vastutusele võtta. Järelikult ei saa käesolevat asja võrrelda nende asjadega, kus kaebajad pidid valima, kas järgida vaidlustatud õigusakte või saada sanktsioneeritud.

Suurkoda tuletas meelde, et varasemad kohtuasjad, kus EIK oli otsustanud, et kaebajatel oli lubatud seaduse peale kaevata üksikute rakendusmeetmete puudumisel, puudutasid tekste, mis olid kohaldatavad eelnevalt määratletud olukordades, sõltumata iga juhtumi konkreetsetest asjaoludest ja mistõttu võib see nende isikute konventsioonist tulenevaid õigusi rikkuda juba ainuüksi nende jõustumisega. Antud juhul see nii ei olnud. Valitsus oli viidanud, et teatud juhtudel olid haldusasutused lubanud kogunemisi avalikes kohtades (kui seda õigustas ülekaalukas avalik huvi ja korraldaja esitas kaitsekava). Sellega seoses märkis suurkoda, et ta võib ainult abstraktselt spekuloida, kas üritused,

¹ Lühiülevaates kajastatud lahendite valiku aluseks on EIK enda otsingumootoris avaldatud Legal Summary'd.

mida taotleja ühendus korraldada soovis, võisid kaasa tuua „ülekaaluka avaliku huvi“, mis õigustas seega erandi andmist.

Kuna kaebaja otsustas teadlikult mitte jätkata oma planeeritud ürituse korraldamist, siis selline käitumine ilma piisava põhjendusega mõjutas ohvri staatust. Kuna siseriiklike õiguskaitsevahendite ammendumise reegli järgimise küsimus oli tihedalt seotud ohvri staatusega, eriti mis puudutab sellist üldkohaldatavat meedet nagu seadus, siis pidas suurkoda vajalikuks ka seda küsimust uurida.

(b) Siseriiklike õiguskaitsevahendite ammendumine

Taotleja ühendus ei kaevanud tema kogunemisvabaduse õiguse rikkumist, mis tulenes konkreetse avaliku ürituse korraldamisest keeldumisest, vaid piirangu üle, mis keelas ürituste korraldamist COVID-19 tõttu.

Kõik asjakohase siseriikliku õiguse elemendid, mis olid esitatud, näitasid, et põhiseadusele vastavuse kohta eelotsusetaotlus, mis esitati föderaal määruste rakendusotsuse peale esitatud tavalise kaebuse raames, oli õiguskaitsevahend, mis oli vaidlusosalistele vahetult juurdepääsetav. Taotleja ühendus seda õigusakti ei vaidlustanud, ta väitis pigem, et selline õiguskaitsevahend ei oleks käesoleval juhul pakkunud mõistlikke eduväljavaateid.

Kaebaja ühendus väitis ka, et kui asi oleks Föderaalsesse Ülemkohtusse esitatud, oleks viimane tõenäoliselt keeldunud kaebuse kohta otsust tegemast, kuna see ei olnud nende jaoks huvipakkuv. Suurkoda aga seda argumenti ei aktsepteerinud.

Juhtides tähelepanu oma põhimõtteliselt täiendavale rollile, kordas suurkoda, et tervishoiupoliitika küsimustes on riikidele antud lai kaalutlusruum. Lisaks ei saanud suurkoda eirata sel ajal eksisteerinud konteksti erandlikkust.

Suurkoda leidis, et kaebaja ühendus ei olnud aga võtnud asjakohaseid samme, et võimaldada siseriiklikel kohtutel täita oma põhirolli konventsiooni kaitsesüsteemis, nimelt vältida või parandada oma õigussüsteemi kaudu võimalikke konventsiooni rikkumisi. Seega, isegi kui oletada, et kaebaja ühendus võis väita, et tal on ohvri staatus, oli taotlus siseriiklike õiguskaitsevahendite ammendamata jätmise tõttu vastuvõetamatu.

Otsusele on lisatud eriarvamus.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

28. november 2023

Lahend 18269/18 - positiivsed kohustused ja inimkaubandus

Krachunova vs. Bulgaaria

Artikkel 4

Asjaolud

Aastatel 2012–2013 oli kaebaja sekstöötaja, kuni politsei ta kinni pidas ja teda küsitles. Tema kupeldaja (X) mõisteti süüdi inimkaubanduses. Kuigi siseriiklikud kohtud rahuldasid kaebaja X-i vastu esitatud nõude mittevavalise kahju hüvitamiseks, jäeti tema varalise kahju hüvitamise nõue, mis põhines hinnangulisel prostitutsioonist saadaval tulul, rahuldamata. Kohtud leidsid, et see on ebaseaduslikul ja ebamoraalsel viisil teenitud raha. Kõik kaebaja sellekohased kaebused jäeti rahuldamata.

EIK-sse pöördudes kaebas kaebaja selle üle, et tema käsutuses ei olnud seaduslikku võimalust taotleda X-lt hüvitist prostitutsioonist saadava sissetuleku eest, mille X oli temalt ära võtnud. Kaebaja tugines konventsiooni artiklitele 4 ja 13.

EIK seisukohad

Artikkel 4

(a) Kas kaebaja oli artikli 4 tähenduses inimkaubanduse ohver?

EIK leidis, et artikkel 4 on kohaldatav, sest Palermo protokolli artiklis 3 (a) ja Euroopa Nõukogu inimkaubandusvastase konventsiooni artiklis 4 (a) sätestatud inimkaubanduse rahvusvahelise määratluse kolm elementi, "tegevus", "vahend" ja "eesmärk", olid kaebaja osas paigas.

(b) Kas artiklis 4 on sätestatud positiivne kohustus võimaldada inimkaubanduse ohvritel nõuda oma inimkaubitsejatelt saamata jäänud tulu hüvitamist?

EIK seisis esimest korda silmitsi küsimusega, kas artikli 4 kohaselt on positiivne kohustus võimaldada inimkaubanduse ohvritel nõuda oma inimkaubitsejatelt saamata jäänud tulu hüvitamist.

Artiklist 4 tulenevad positiivsed kohustused võivad laieneda ka sellele, kuidas siseriiklik õigus reguleerib teatud küsimusi. EIK on juba varem leidnud, et tõsiasi, et (asjakohaste siseriiklike eeskirjade alusel) ei ole võimalik esitada teatud tüüpi kahju hüvitamise nõudeid, rikub EIÖK artiklit 2. Konventsiooni osalisriikide artikli 4 kohased kohustused seoses inimkaubandusega peavad lähtuma Palermo protokolli ja inimkaubandusevastases konventsioonis nõutavast terviklikust lähenemisviisist. Siseriikliku õiguse kaitsemeetmete spekter peab olema piisav, et tagada inimkaubanduse ohvrite õiguste tõhus kaitse. Kuna hiljutised artikli 4 juhtumid olid seotud kohustuste positiivse täitmisega, oli seda olulisem tõlgendada neid positiivseid kohustusi nii, et oleks tagatud nendes sätestatud õiguste tõhus kaitse.

Seni on EIK pretsedendiõigus inimkaubandusele reageerimise kohta keskendunud uurimisele ja karistamisele. Sellised meetmed ei suuda hüvitada inimkaubanduse ohvrite materiaalselt kahju ega aidata praktiliselt kaasa nende kogemustest taastumisele. Ohvritele võimaluse andmine taotleda saamata jäänud sissetuleku eest hüvitist on üks vahend, millega tagada nende jaoks *restitutio in integrum*, hüvitades kogu kantud kahju. Samuti aitaks see oluliselt kaasa (pakkudes neile rahalisi vahendeid oma elu ülesehitamiseks) nende väärikuse säilitamiseks, paranemisele kaasaaitamiseks ja ohtude vähendamiseks, et nad langevad uuesti inimkaubitsejate ohvriks. Selline võimalus tagab, et inimkaubitsejad ei saaks nautida oma süütegude vilju, vähendades seega majanduslikke stiimuleid selliste süütegude toimepanemiseks. Samuti võib see vähendada inimkaubanduse ohvrite taastumise toetamiseks kasutatavate riiklike ressursside koormust ja anda ohvritele täiendava stiimuli inimkaubanduse avalikuks tulemiseks, suurendades seeläbi inimkaubitsejate vastutusele võtmise tõenäosust ja vältides seeläbi inimkaubanduse juhtumeid tulevikus. Seetõttu tuleb seda võimalust pidada oluliseks osaks riigi integreeritud reageerimisest inimkaubandusele, mida nõutakse artiklis 4. Teised meetmed, eriti kriminaal- ja mõnikord ka immigratsiooniõiguse valdkonna meetmed, on samuti lahutamatud riigipoolsest reageerimisest inimkaubanduse probleemile, kuid täiendavad üksteist.

EIK järeldas, et artikkel 4 sätestab osalisriikidele positiivse kohustuse võimaldada inimkaubanduse ohvritel nõuda oma kaubitsejatelt hüvitist saamata jäänud tulu osas.

(c) Kas hageja X vastu esitatud kahju hüvitamise nõude rahuldamata jätmine rikkus seda positiivset kohustust?

Bulgaaria kohtud, jättes rahuldamata kaebaja nõude, viitasid asjaolule, et kaebaja oli saanud sissetuleku prostitutsiooni kaudu, mis on vastuolus kriminaalkodeksi artikli 329 lõikega 1 ja heade kommetega.

Seoses esimese väitega ei olnud ükski asutus ühelgi hetkel viidanud sellele, et kaebaja käitumine vastas kõigile artikli 329 lõike 1 kohastele süüteo tunnustele ning teda ei ole kunagi sellise kuriteo eest uuritud ja talle ei ole selles süüteos süüdistust esitatud. Lisaks põhines see säte totalitaarsest kommunistlikust režiimist jäänud aegunud sotsiaalsel hoiakutel ja poliitilistel kaalutlustel ning oli vastuolus õigusriigi põhimõtte ja inimõiguste austamisel põhineva põhiseadusliku raamistikuga. Kaebaja sissetuleku väidetavat ebaseaduslikkust ei saanud pidada piisavaks põhjuseks tema nõude tagasilükkamiseks.

Teise väite osas tuli arvestada moraalsetel kaalutlustel põhinevaid muresid nii tundlikus valdkonnas nagu prostitutsioon, millele läheneti erinevates õigussüsteemides erinevalt. EIK märkis, et inimõigused peavad olema prostitutsiooni ja inimkaubanduse poliitika väljatöötamise ja rakendamise peamiseks kriteeriumiks. Raske oli EIK-l nõustuda sellega, et otsust, mis käskis X-il tagastada kaebajale temalt ära võetud töötasu, oleks Bulgaarias peetud moraali rikkumiseks, olenemata sellest, et see sissetulek oli teenitud prostitutsiooni kaudu. Kaebaja kaebus ei olnud seotud vabatahtliku sekstööga, vaid sundprostitutsiooni eesmärgil ärakasutamisega, mis on inimväärikusega vastuolus. Seega ei puudutanud käesolev juhtum seda, kas sekstöõlepingud tuleb iseenesest õiguslikult kehtivaks tunnistada või üldisemalt, kas konventsioon välistab prostitutsiooni või selle mõne aspekti ebaseaduslikuks tunnistamise. EIK analüüs piirdus sellega, et kas positiivset kohustust on võimalik vältida avalik-õiguslikel põhjustel, eelkõige selle põhjal, et vaidlusalune tulu oli saadud ebamoraalselt. Võttes arvesse inimkaubanduse ohvrite õigustele pandud olulist rõhku rahvusvahelistes dokumentides, samuti Bulgaaria konstitutsioonikohtu menetlust ning selle kohtu põhjendusi, ei saanud EIK nõustuda sellega, et lihtsalt viide kaebaja töötasu „ebamoraalsele” iseloomule oli piisav õigustus selle kohustuse täitmata jätmiseks.

EIK järeldas, et otsust, jätta rahuldamata kaebaja nõue X vastu seoses saamata jäänud tuluga, ei saa vaadelda õiglase tasakaalu saavutamisenä kaebajale artiklist 4 tulenevate õiguste ja kogukonna huvide vahel, hoolimata kostjariigi kaalutlusruumist. EIK tuvastas artikli 4 rikkumise.

Artikkel 41

EIK leidis, et Bulgaaria peab kaebajale maksma 6000 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks ning 3100 eurot kulude katteks.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

28. november 2023

Lahend 10753/21

Tepljakov vs. Eesti

Artiklid 3, 8 ja 10

Asjaolud

Märtsis 2019 esitas kaebaja Tallinna Halduskohtule kaebuse Politsei- ja Piirivalveameti vastu mittevaralise kahju hüvitamiseks summas 3430 eurot seoses viibimisega 343 (tegelikult 345) päeva Pärnu arestimajas inimväärikust alandavates kinnipidamistingimustes periooditi alates 23.08.2016 kuni 19.12.2018. 06.09.2019 otsusega kohtuasjas nr 3-19-434 rahuldas Tallinna Halduskohus kaebuse osaliselt ning mõistis kaebaja kasuks välja mittevaralise kahju hüvitise summas 1500 eurot. Samuti tunnistas Tallinna Halduskohus põhiseadusega vastuolus olevaks ja jättis kohaldamata siseministri

määruse „Arestimaja sisekorraeeskiri” § 31 lg 3 osas, milles see sätestas, et üksnes tehniliste tingimuste olemasolul võib arestialune ja vahialune kasutada järelevalve all selleks kohandatud arvutites riiklikku elektroonilist õigusaktide andmebaasi ja kohtulahendite registrit. Selle seisukohaga nõustus hiljem ka Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium. 29.05.2020 otsusega jättis Tallinna Ringkonnakohus nii kaebaja kui ka Politsei- ja Piirivalveameti apellatsioonkaebused rahuldamata ning Tallinna Halduskohtu otsuse muutmata. 10.08.2020 jättis Riigikohtu halduskolleegium kaebaja kassatsioonkaebuse menetlusse võtmata.

Kaebaja pöördus EIK-sse seoses artiklite 3, 8 ja 10 artikli 10 väidetava rikkumisega. Kaebus seondub kaebaja kinnipidamistingimustega Pärnu arestimajas, piirangutega pereliikmetega kohtumisel, ligipääsu puudumisega elektroonilisele õigusaktide andmebaasile ja kohtulahendite registrile ning eeltoodud õigusrikkumiste eest mõistetud hüvitise väidetava ebapiisavusega.

EIK seisukohad

EIK märkis, et on tuvastatud, et kaebajale ei võimaldatud jalutuskäike värskes õhus kogu tema Pärnu arestimajas viibimise ajal, kokku 345 päeva vältel. Samuti tõi EIK välja puuduliku ventilatsiooni, loomuliku valguse vähesuse ning asjaolu, et WC oli kambrist eraldatud vaid osaliselt. Võttes neid asjaolusid arvesse, leidis EIK, et kaebaja kannatused ületasid kinnipidamisega kaasnevate kannatuste vältimatu taseme.

Seoses juurdepääsuga õigusaktide ja kohtulahendite elektroonilisele andmebaasile, märkis EIK esmalt, et artiklist 10 ei tulene üldist kohustust tagada vangidele juurdepääs internetile või konkreetsetele veebisaitidele. Samas märkis EIK, et käesoleval juhul oli vahi all viibivate isikute juurdepääs kõnealusele andmebaasile vangistusseaduse alusel lubatud. Lisaks tuvastas Riigikohus, et siseministri määrmuses „Arestimaja sisekorraeeskiri” sätestatud piirang, mis võimaldas juurdepääsu riiklikule elektroonilisele õigusaktide andmebaasile ja kohtulahendite registrile üksnes tehniliste tingimuste olemasolul, on põhiseadusega vastuolus. Seetõttu leidis EIK, et kõnealune piirang riivas kaebaja õigust saada teavet ja et selline sekkumine ei olnud „seadusega ette nähtud” artikli 10 tähenduses.

Mis puudutab kohtumisi perekonnaliikmetega, märkis EIK, et kohtumised leidsid aset ja kokku oli neid 11. Kehtiva riigisisese õiguse alusel olid lubatud kohtumised kestvusega kuni 3 tundi, Pärnu arestimajas võimaldati aga kohtumisi üksnes 10 minuti jooksul. EIK märkis, et miski ei viita sellele, et kohtumiste lühike kestus oleks tulenenud kaebajast. EIK leidis, et vaidlusalune piirang riivas kaebaja konventsiooni artiklist 8 tulenevaid õiguseid. Lisaks ei nähtu, võttes arvesse riigisiseste kohtute põhjendusi, et antud sekkumine oleks teeninud ühtegi legitiimset eesmärki artikli 8 tähenduses. Sellega seoses märkis valitsus vaid, et Pärnu arestimajas puudus sellisteks kohtumisteks eraldi ruum ning kohtumiste lühike kestus oli tingitud „tehnilistest ja turvalisuse põhjendustest”. Selle taustal leidis EIK, et sekkumine ei olnud kooskõlas konventsiooni artikliga 8. Seda järeldust ei muuda asjaolu, et kaebajal lubati samal ajal pereliikmetega helistada ning suhelda kirjade kaudu.

Artiklite 3 ja 8 alusel esitatud kaebuste osas väitis valitsus, et riigisisised kohtud ei ole mitte ainult sõnaselgelt tunnistanud väidetavaid rikkumisi, vaid on need kaebajale piisavalt heastanud. EIK tuletas meelde, et seda, kas riigisiseste kohtute määratud hüvitise suurus võib pidada mõistlikuks ja piisavaks, et hüvitada kaebajale artikli 3 rikkumine, tuleb hinnata juhtumi kõiki asjaolusid silmas pidades. Nende hulka kuulub ka hüvitise väärtus, mida hinnatakse asjaomase riigi tavapärase elatustaseme ja sissetulekute üldise taseme valguses, ning asjaolu, et riigisisese süsteemi õiguskaitsevahend on lähemal ja kättesaadavam kui kaebuse EIK-le esitamine. Lisaks nõustus EIK, et väljamõistetava kahju hüvitise suuruse üle otsustamine on keeruline, eriti juhul, kui nõude esemeks on isiklikud, olgu need füüsilised või vaimsed kannatused. Puudub standard, mille järgi valu ja kannatusi, füüsilist ebamugavust ja vaimset stressi ja ahastust rahas mõõta. Riigisisised kohtud peaksid igal konkreetsel juhul püüdma hinnata kinnipidamistingimuste kumulatiivset mõju kaebaja heaolule ning määrama

kindlaks vangile põhjustatud füüsiliste kannatuste, emotsionaalse stressi, ärevuse või muude kahjulike mõjude taseme. Mittevaralise kahju hüvitamise määr ei tohi olla ebamõistlik võrreldes EIK-i poolt sarnastes kohtuasjades mõistetud hüvitistega.

EIK leidis, et riigisiseste kohtute poolt hüvitisena välja mõistetud 1500 eurot oli ebamõistlikult väike ja seda ei saa käsitleda etteheidetud rikkumiste eest sobiva hüvitisena. EIK tuvastas artiklite 3 ja 8 rikkumise.

Artikkel 41

EIK leidis, et Eesti peab kaebajale maksma mittevaralise kahju hüvitiseks 6800 eurot ning 3770,48 eurot kulude katteks.

[Lahend](#) (inglise keeles)

28. november 2023

Lahend taotluse 3501/20, 45907/20 ja 43128/2 kohta – alandav ja ebainimlik kohtlemine

Schmidt ja Šmigol vs. Eesti

Artikkel 3

Asjaolud

Mõlemad kaebajad olid kinnipeetavad Viru vanglas. Mõlemad kaebajad said mitmeid distsiplinaarkaristusi üksikvangistuse vormis, peamiselt töökohustuste täitmisest keeldumise eest. Ühel korral paigutati esimene kaebaja turvameetmena lukustatud isolaatorisse. Nende meetmete järjestikune jõustamine tõi kaasa katkematu üksikvangistuse perioodi, mis ulatus esimese kaebaja puhul 566 päevani (20. mai 2016 – 6. detsember 2017) ja 482 päeva teise kaebaja suhtes (1. juuni 2016 – 26. september 2017).

Siseriiklikud kohtud leidsid kahe pikema eelnimetatud perioodi osas, et distsiplinaarkaristuste järjestikune täitmine oli ebaseaduslik ja rikkus kaebajate õigusi. Nad määrasid kaebajatele tekitatud mittevaralise kahju hüvitamiseks vastavalt 1700 eurot ja 1500 eurot. Siiski leidsid nad, et esimese kaebaja üksikvangistuses viibitud lühemad perioodid olid seaduslikud ega rikkunud tema õigusi.

EIK-sse pöördusid nad artikli 3 alusel leides, et kartserikaristuste pikaajalise järjestikku täitmisele pööramise eest määratud hüvitised olid ebapiisavad. Taotlus nr 3501/20 puudutab kartserikaristuste väikeste vahedega ja katkematult täitmisele pööramise õigusvastasust.

EIK seisukohad

EIK väljendas tõsist muret üksikvangistuse kasutamise pärast distsiplinaarmedetena pikkade ja järjestikuste ajavahemike jooksul. EIK leidis, et selline praktika on põhimõtteliselt vastuolus artikliga 3, välja arvatud juhul, kui valitsusel on võimalik esitada kaalukaid põhjendusi erandlike asjaolude olemasolu kohta, mis sellist praktikat õigustavad, ja näidata, et sellist distsiplinaarkaristust kasutatakse tööpoolest viimase abinõuna. Sellega seoses märkis EIK, et on üldiselt aktsepteeritud, et üksikvangistus tuleks määrata ainult erandkorras viimase abinõuna ja võimalikult lühikeseks ajaks. Sellel üldisel taustal ja võttes arvesse ka EIK menetluses olevate kohtuasjade faktilisi asjaolusid, ei saa EIK mööda vaadata Viru Vanglas levinud praktikast karistada kinnipeetavaid nende tööst keeldumise eest kartserisse paigutamisega, mis on VangS §-s 63 sisalduvatest distsiplinaarkaristustest kõige karmim. Arvestades aga kohtule kättesaadavat teavet, kahtleb EIK siiski tugevalt, kas Viru Vanglas kartserisse paigutamist tõesti kasutatakse erandkorras ja viimase abinõuna. Samuti on küsitav, kas selline oletatav halduspraktika jätab ruumi hindamiseks, kas määratud distsiplinaarkaristus on täitnud oma eesmärgi.

EIK hindas konkreetsete kaebajate tingimusi üksikvangistuses. Hinnates kaebajate üksikvangistuse üldist kokkusobivust konventsiooni nõuetega, nõustus EIK Riigikohtu arutluskäiguga, mis leidis, et isegi kui teatud meetmete (distsiplinaarkaristused või turvameetmed) kohaldamise otsused võivad iseenesest olla seaduslikud, võib nende katkematu jõustamine olla artikli 3 seisukohast siiski vastuvõetamatu. Käesolevas asjas jõudsid Eesti kohtud järeldusele, et kaebajatele määratud kartserikaristuste järjestikune täitmine, mille tulemusena kandis kaebaja Schmidt kartserikaristust katkematult 566 päeva ning kaebaja Šmigol 482 päeva, oli ebaseaduslik. EIK nõustus valitsusega, et riigisiseste kohtute tuvastatud riigisisese õiguse rikkumine ei tähenda automaatselt, et oleks rikutud ka konventsiooni. Samas võttes arvesse kaebajate üksikvangistuse tingimusi, eelkõige selle kestust koos vaimse ja füüsilise stimulatsiooni puudumisega, mis võimaldaks hinnata kaebajate füüsilist ja psühholoogilist võimet tulla toime pikka aega üksikvangistuses, ei näe EIK põhjust jõuda konventsiooni vaatenurgast teistsugusele järeldusele kui see, mille tegid riigisisest kohtud ülalnimetatud 566-päevaste ja 482-päevaste perioodide osas. Samuti leidis EIK, et valitsus ei ole esitanud kaalukaid põhjendusi erandlike asjaolude olemasolu kohta, mis võiksid õigustada niivõrd pikkasid üksikvangistusperioode puhtalt distsiplinaarmeeetmena. Võttes arvesse eeltoodut, leidis EIK, et üksikvangistus tekitab kaebajatele raskuseid, mis ületasid kinnipidamisega kaasnevate kannatuste vältimatu taseme.

EIK võttis arvesse sarnastes kohtuasjades väljamõistetud summasid. EIK leidis, et riigisiseste kohtute poolt väljamõistetud hüvitise suurust ei saa pidada asjakohaseks hüvitiseks antud rikkumiste eest. EIK leidis, et kaebajatele mõistetud hüvitised vastavalt 1700 eurot ja 1500 eurot olid kaebajatele artiklist 3 tulenevate õiguste rikkumiste iseloomu ja kestust arvestades ebamõistlikult väikesed.

EIK tuvastas artikli 3 rikkumised mõlema kaebaja puhul.

Artikkel 41

EIK mõistis Eestilt Schmidti kasuks välja 12 500 eurot ja Šmigoli kasuks 8300 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks ning 1900 eurot kohtukuludena Šmigoli kasuks.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)